T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 525
KARAR NO : 2017 / 15
KARAR TR : 20.2.2017

ÖZET : Davacının, davalı Üniversitede araştırma görevlisi olarak çalışmakta iken, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 35'inci maddesi uyarınca Ankara Üniversitesi'nde yapmış olduğu yüksek lisans ve doktora öğreniminden kaynaklı mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması ve kefalet senedinin iptal edilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Rektörlük işleminin iptali, mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması, yüksek lisans ve doktora eğitimi öncesinde/döneminde imzaladığı taahhüt ve kefalet senedinin iptaline karar verilmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İ.C.B.
Davalı : Bingöl Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. Ö.K.

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde, Bingöl Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu'nda Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP) kapsamında araştırma görevlisi olarak görev yapmaktayken, lisansüstü eğitim amacıyla Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 35 maddesine göre görevlendirildiğini, kadrosunun Ankara Üniversitesine tahsis edildiğini; Ankara Üniversitesi'nde görevine devam ederken, yine ÖYP kapsamında İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Kurumları Yönetimi Bölümü Sağlık Hizmetleri Anabilim Dalında görev yapmak üzere açılan araştırma görevlisi kadrosuna başvurduğunu ve bu kadroyu kazandığını; İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Rektörlüğünün, 02.02.2015 tarih ve 1500004307 sayılı yazısıyla, kazandığı söz konusu kadroya naklen atanması için Bingöl Üniversitesi Rektörlüğü'ne başvurduğunu, davalı Rektörlüğün, 11.02.2015 tarih ve 459 sayılı yazıyla verdiği cevapta; görevinden ayrılarak İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi'ne naklen atanmasının, Bingöl'de görev yaptığı bölümün öğretim elemanı ihtiyacı nedeniyle uygun görülmediğinin belirtildiğini; Bingöl Üniversitesi'nin kendisine muvafakat vermemesi üzerine, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi'nde göreve başlamak üzere buradan istifa ettiğini, bunun üzerine Bingöl Üniversitesinin 1.4.2015 tarih ve 60543243/903.06.02 sayılı yazıyla, mecburi hizmetini yerine getirmediği gerekçesiyle imzaladığı taahhütname ve kefalet senedi uyarınca tarafına ödenen maaşların ve yolluğun tutarı olan 67.795 Liranın ödenmesini talep ettiğini, bunun üzerine sözkonusu meblağı 1.4.2015 tarihinde ilgili hesaba yatırdığını ifade ederek; görevinden istifa etmesi nedeniyle, imzaladığı taahhütname ve kefalet senedi uyarınca tarafına ödenen maaşların ve yolluğun tutarı olan 67.795 Liranın ödenmesine ilişkin Bingöl Üniversitesinin 1.4.2015 gün ve 6053243/903.06.02 sayılı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekilince birinci savunma dilekçesinde, taahhüt ve kefalet senedinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanıp idareye karşı taahhütte bulunulduğu, taraflar arasında yüklenme ve kefalet senedinden doğan alacak borç ilişkisi nedeniyle özel hukuk hükümlerine göre adli yargının görevli olduğu ileri sürerek, görev itirazında bulunulmuştur.

ELAZIĞ 1.İDARE MAHKEMESİ; 11.12.2015 gün ve E:2015/510 sayı ile; "(…)2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 35.maddesinde; "Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler. Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler. Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükümlerine yer verilmiştir.

Araştırma görevlilerinin, 2547 sayılı Yasa uyarınca başka bir üniversitede öğretim üyesi yetiştirme programı kapsamında eğitim yapmak üzere görevlendirilmesindeki amaç göz önünde bulundurulduğunda, davacının bu taahhüt ve kefalet senedini idare ile eşit düzeyde olarak, isteği ve özgür iradesi ile imzaladığından söz etmeye olanak bulunmadığından, ortada özel hukuk alanının ilgilendiren bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

Özel hukuk hükümlerine göre yapılmayan, statü hukukundan kaynaklanan hak ve yükümlülüklere dair mecburi

hizmet, atanma, ilişik kesme gibi hususları içeren 2547 sayılı Yasanın 35. maddesine göre yapılacak görevlendirmelerde imzalanması zorunlu tutulan dava konusu taahhüt ve kefalet senedi, bu özellikleri nedeniyle tipik bir idari sözleşmedir.

Bu nedenle, idarece kamu gücüne dayanılarak ve tek taraflı irade ile kurulan taahhüt ve kefalet senedi uyarınca davacıya ödenen maaşların ve yolluğun tutarı olan 67,795,00 TL'nin geri ödenmesine ilişkin işlemden doğan uyuşmazlığın 2577 sayılı Yasanın 2/1-a maddesinde sayılan iptal davaları kapsamında görüm ve çözümünde idari yargı görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davalı idarenin görev itirazının reddine…"ve Mahkemelerinin görevli olduğuna karar vermiştir.

Davalı idare vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçesi üzerine dava dosyasının onaylı örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI;"(…) Dava konusu uyuşmazlık, taraflar arasındaki sözleşmeden, diğer bir ifadeyle taahhütname ve kefalet senedinde yer alan borçtan kaynaklanmaktadır. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun öğretim elemanı yetiştirmeye ilişkin 35. maddesinde: "Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler./ Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler./ Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükümleri yer almaktadır.

Olayda, davacı Ankara Üniversitesinde lisansüstü eğitim için görevlendirilmeden önce Ankara 43. Noterliği'nin 27/03/2013 tarihli 6895 yevmiye numaralı taahhütname ve kefalet senedi ile mecburi hizmet süresi dolmadan görevden çekilmiş sayıldığında kriterleri senette belirtilen tutarı Bingöl Üniversitesi emrine ödemeyi kabul ve taahhüt etmiştir. Söz konusu taahhütname ve kefalet senedi ile üniversiteye karşı mecburi hizmet yükümlülüğü ya da parasal karşılığı taahhüt edilmek suretiyle üniversite ile öğretim görevlisi arasında, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren bir sözleşme ilişkisi kurulduğu açıktır. Davacının görevinden istifa etmesi sebebiyle davalı Üniversite'nin taahhütname ve kefalet senedi uyarınca 67.795,00 TL'nin ödenmesi gerektiğine ilişkin işleminin iptali istemiyle de davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle, taahhütname ve kefalet senedinin, davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, davacının, 67.795,00 TL'nin ödenmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, 30/12/2013 tarihli ve 2013/1820-2024; 30/12/2013 tarihli ve 2013/1621-1834; 02/06/2014 tarihli ve 2014/667-706 sayılı örnek kararlarında da bu hususun açıkça vurgulandığı görülmektedir.

KARAR: Yukarıda açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Kanunun 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine…"karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; "(…)Dava konusu uyuşmazlık; taraflar arasında düzenlenen sözleşmeden, başka bir deyişle, taahhüt ve kefalet senedinde yer alan borçtan kaynaklanmaktadır.

Taahhüt ve kefalet senedinin hukuki dayanağını; yurt dışına eğitim amacıyla gönderilecekler için 657 sayılı Yasanın Ek 34. maddesi, 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi uyarınca öğretim elemanı yetiştirilmek üzere bir başka üniversiteye kadrosunun nakledilmesi suretiyle lisansüstü eğitim amacıyla görevlendirilecek araştırma görevlileri için ise, "Bir Üniversite Adına Bir Diğer Üniversitede Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmelik'in 4. maddesinin 4. fıkrası oluşturmaktadır.

Araştırma görevliliği kadrosu öğretim üyeliğinin kaynağını oluşturduğundan, araştırma görevlisi kadrosunda görev yapanların yüksek lisans ve doktora eğitiminde başarılı olmaları zorunluluğu aranmıştır. Bu amaçla da, öğretim elemanı olarak yetiştirilmek üzere başka bir üniversiteye lisansüstü eğitim yapmak üzere görevlendirilen araştırma görevlilerinin eğitim-öğretim süresi kadar mecburi hizmeti yerine getirmek zorunda bulunduklarına dair bir taahhüt ve kefalet senedi alınması anılan Yönetmelik hükmü ile öngörülmüştür.

Söz konusu hüküm uyarınca üniversite ile araştırma görevlisi arasında, lisansüstü eğitim amacıyla başka bir üniversitede görevlendirilmeden önce imzalanan taahhüt ve kefalet senedinde, lisansüstü eğitimde başarısız olunması, eğitimin yarım bırakılması halinde ilgilinin kadrosu ile ilişiğinin kesileceği ve yapılan tüm masrafların faiziyle birlikte tahsil edileceği belirtilmekte, ayrıca lisansüstü eğitim öğretimin tamamlanmasından belirli bir süre sonra araştırma görevlisinin kendi üniversitesine döneceği ve lisansüstü eğitim-öğretim süresi kadar mecburi hizmette bulunacağı, mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmemesi durumunda da yine aynı şekilde yapılan masrafların faiziyle geri ödeneceği ilgili tarafından taahhüt edilmektedir.

Bu hususta Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarında da vurgulandığı üzere; ilgilisi ile davalı Üniversite arasında imzalanmış olan taahhüt ve kefalet senedinin özel hukuk alanında tesis edilmiş bir sözleşme olması nedeniyle, anılan taahhüt ve kefalet senedinden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümü adli yargı yerlerine ait bulunmaktadır.

SONUÇ: Açıklanan nedenle, 2247 sayılı Yasa'nın 13'uncu maddesi uyarınca, yapılan başvurunun kabulünün uygun olacağı…" yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idare vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının, davalı Üniversitede araştırma görevlisi olarak çalışmakta iken, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 35'inci maddesi uyarınca Ankara Üniversitesi'nde yapmış olduğu yüksek lisans ve doktora öğreniminden kaynaklı mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması ve kefalet senedinin iptal edilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 28.03.2012 tarih ve 1771 sayılı Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü işleminin iptaline; mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılmasına, yüksek lisans ve doktora eğitimi öncesinde/döneminde imzaladığı taahhüt ve kefalet senedinin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun, "Öğretim elemanı yetiştirme" başlıklı 35. maddesinde "Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler.

(Ek fikra: 17/8/1983 - 2880/18 md.) Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler.

(Ek fikra: 17/8/1983 - 2880/18 md.) Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. (Ek cümle: 19/11/2014-6569/26 md.) Bu mecburi hizmet, eş durumu ve sağlık mazeretleri hariç olmak üzere başka yükseköğretim kurumlarında ve kamu kurum ve kuruluşlarında yerine getirilemez. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının Bingöl Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu'nda araştırma görevlisi olarak görev yapmakta iken, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 35.maddesi uyarınca davalı idare adına Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde lisansüstü eğitimi yapmak üzere görevlendirildiği, bu sırada İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Kurumları Yönetimi Bölümü Sağlık Hizmetleri Anabilim Dalında görev yapmak üzere açılan araştırma görevlisi kadrosunu kazandığı, bu kadroya naklen atanması için davalı İdareye yaptığı başvurunun reddedilmesinden sonra davacının kendi isteği ile istifa ettiği; bunun üzerine davalı Rektörlüğün 1.4.2015 tarih ve 60543243/903.06.02 sayılı yazıyla, mecburi hizmetini yerine getirmediği gerekçesiyle imzaladığı taahhütname ve kefalet senedi uyarınca davacıya ödenen maaşların ve yolluğun tutarı olan 67.795 Liranın ödenmesini talep ettiği, davacının bildirilen miktarı ilgili hesaba yatırdığı, bilahare; görevinden istifa etmesi nedeniyle, imzaladığı taahhütname ve kefalet senedi uyarınca tarafına ödenen maaşların ve yolluğun tutarı olan 67.795 Liranın geri ödenmesine ilişkin Bingöl Üniversitesinin 1.4.2015 gün ve 6053243/903.06.02 sayılı işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre, taahhüt ve kefalet senedinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, anılan taahhüt ve kefalet senedinden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Elazığ 1. İdare Mahkemesinin 11.12.2015 tarih ve E:2015/510 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleYargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Elazığ 1. İdare Mahkemesinin 11.12.2015 tarih ve E:2015/510 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.2.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Ali ÇOLAK	Yusuf Ziyaattin CENİK	Alaittin Ali ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Mehmet AKBULUT	Yüksel DOĞAN